

foltságára, a lakótelepek sivárságára, a különböző intézményekben szervezett programok érdektelenségére, és még sok mindenre. Ám, igazi felmentést senki sem kaphat, és senki sem adhat okkal, ha ezek ára a nevelés elhanyagolása, és következményeit az iskola éppen úgy megérzi, mint a szülő vagy később az egész társadalom. Nincs más megoldás, mint az iskola és a család harmonikus, tartalmas együttműködésének kialakítása, fejlesztése, amelyben egyaránt érdekelt a szülő, az iskola.

Talán nem tűnik túlzásnak, ha azt állítottuk beszélgetéseinkben, hogy most elsősorban nem új elvek és módszerek felfedezésére kellene vállalkoznunk, hanem arra, hogy a már ismert követelmények teljesítésére még alkalmasabbá váljunk. Arra a kérdésre is kerestük a választ: a szülők-pedagógusok kapcsolatát hogyan tudjuk őszintébbé és emberibbé tenni, az együttműködés meglevő helyes és célravezető alkalmait és lehetőségeit miként tudjuk tartalmasabbá és átgondoltabbá formálni, hogy azok még jobban igazodjanak nevelési célkitűzéseinkhez, az iskola és a szülők érdekeihez, élethelyzetükhöz.

Szemléletünkön is változtatnunk kell. Nem lehet a szülőket úgy kezelni, hogy azok csupán pozitív elfogadói az iskola, a mozgalom követelményeinek, értékrendjének, és tudomásul veszik az iskolában történt eredményeket, hanem számításba kell venni érdekeiket, az iskolával szembeni elvárásaikat. Jobb, ha az iskola-család közötti őszinte párbeszédben formálódnak a vélemények, elvárások és értékrendek.

Időszerű volt, hogy elemzően számba vegyünk a családokkal, a szülőkkel való jó kapcsolat ismert formáinak, módszereinek tartalmi kérdéseit, a formalizmus elkerülésének lehetőségeit és az együttműködésre való felkészülés feladatait.

Megvizsgáltuk, mi a teendőnk annak érdekében, hogy a fogadóórák, a szülői értekezletek, a családlátogatások tartalmasak, hangulatuk nyitottabb, bensőségebb legyen. Beszélgettünk, mi a feladatunk abban, hogy a családoknál, illetve a szülők közreműködésével szervezett úttörőprogramok még gazdagabbak, színesebbek legyenek, és hogy az ilyen események szervezéseire alkalmasabbá, felkészültebbé váljanak a szülők és a gyerekek egyaránt.

Hosszan lehetne még sorolni a fontosabbnál fontosabb megválaszolandó kérdéseket. A választ mindenki saját maga, környezetének ismeretében, az elhatározott célkitűzések, az elért eredmények és problémák figyelembevételével tudja és tudta megadni. Egyben közös volt a véleményünk: csak a családpárti iskola várhatja el, hogy a családok is iskolapártiak legyenek, és hogy a gyerekek, szülők és pedagógusok élete is tartalmasabb, emberibb, gazdagabb és teljesebb legyen.

TÖLTSEKI GYULÁNÉ
Törökszentmiklós

Hagyománya van diákotthonunkban a műsoros szülői értekezleteknek

Diákotthonunk a törökszentmiklói Bethlen Gábor Úti Általános Iskolához tartozik. Az 1964-ben épült otthon lakói zömmel a környékbeli tanyákról érkeztek ide. Az 50 főnyi alsó és felső tagozatos tanulóval 3 nevelő és 2 gyermekgondozó foglalkozik.

1971 óta hagyomány diákotthonunkban, hogy évente két alkalommal (decemberben és májusban) műsorral egybekötött szülői értekezletet tartunk.

Már hetekkel előbb kezdődnek az előkészületek. A gyerekek lelkesen tanulják szerepeiket: készülnek a karácsonyi vagy az anyák napi műsorral, amelyet saját szüleiknek adnak majd elő. Kezeik alól ugyanilyen nagy gonddal készített ajándékok kerülnek ki a technikai foglalkozásokon. Ezt kapják majd tőlük a családtagok.

A szülői értekezlet alkalmából kiállítást is szoktunk rendezni a gyerekek fél év alatt készített legszebb, névvel ellátott munkáiból.

Az időpontot az üzenőfüzetben közöljük a szülőkkel, s egyben meghívjuk őket. Minden szülői értekezletünkön megjelennek a tanulók osztályfőnökei, hogy a szülők velük is megbeszélhessék problémáikat, érdeklődhessenek gyermekeik iskolai előmeneteléről.

Minden szülői értekezletünkre pedagógiai tárgyú előadással készül egy-egy nevelő. Az adott témával kapcsolatosan a tanulók véleményét is megkérdezzük korábban. A „riportot” magnószalagra rögzítjük, s a felvételt lejátsszuk az előadás folyamán.

A legutóbbi szülői értekezleten a gyermekek anyák napi műsora és ajándékaik átadása után a következő előadás hangzott el „*A család szerepe a gyermeknevelésben*” címmel.

Szeretettel köszöntöm megjelent vendégeinket: az iskola vezetőségének képviselőit, a kedves szülőket, osztályfőnököket, kartársakat.

Mai szülői értekezletünkön arról lesz szó, mi a család szerepe a gyermekek nevelésében.

A családnak – ahogy régen –, úgy napjainkban is fontos, nélkülözhetetlen és semmi mással nem pótolható szerepe van.

A család biztosítja a társadalom emberutánpótlását, rendkívül nagy jelentőségű tehát nemzetünk jövője szempontjából is. S az új nemzedék egészséges fejlődésének ez a legfőbb színtere. A benyújtott, jó család semmivel nem pótolható élményt ad a gyerekeknek. A család összetartása, tagjainak egymáshoz való ragaszkodása, a gyermekek biztonsága mindenkinek érdeke: a szülőnek, a gyermeknek és a társadalomnak is.

A család akkor tölti be igazi nevelő szerepét, ha a gyermekek számára jó szülői és emberi példát mutat. Gondoljunk mindig arra – Önök is, kedves szülők, s mi tanárok is –, hogy nevelni elsősorban nem szóval kell, hanem példamutatással, tettekkel.

A gyerekek a saját viselkedésmódjukat, gondolkodásukat, erkölcsi normáikat úgy próbálják kialakítani, hogy bennünket, felnőtteket utánoznak. Ellesik a mozdulatainkat, szavainkat; megpróbálnak ugyanúgy viselkedni bizonyos helyzetekben, ahogyan mi. Megtanulhatnak sokféle szabályt, de számukra az lesz a minta, ahogyan az általuk erősnek, jónak vélt felnőtt viselkedik. Minden gyermek számára létezik ugyanis egy példakép, akihez legjobban ragaszkodik, akire felnéz, akit hatalmasnak, jónak tart – s akihez ő is hasonlítani szeretne majd egyszer. Ez elvileg minden felnőtt vagy egy idősebb gyerek is lehet. De ilyen fiatal korban ez a példakép leggyakrabban a szülő. Kisgyermekkoruk óta a szülők gondoskodnak róluk, ők dicsérik vagy büntetik őket először. Mindegy, hogy milyen formában, de állandóan érzik az ő jelenlétüket, szeretetüket, hatalmukat; látják az életüket, viselkedésüket; és őszintén ragaszkodnak hozzájuk. Óriási felelősség ez egy felnőtt, egy szülő számára! Hiszen főleg rajta múlik, hogy milyen gondolkodású, milyen modorú ember válik majd gyermekéből; mit tart helyesnek és mit rossznak később. S hiába tanulja meg a gyermek szépen elmondani, hogy rossz dolog a veszekedés, verekedés, ivás, csúnya beszéd: ha az általa csodált felnőtt fittyet hány ezekre a tanításokra, akkor a gyermek számára is az lesz a helyes, megszokott viselkedés, ha durva, gátlástalan módon cselekszik vagy beszél.

Arra vonatkozóan pedig, hogy a gyerekekből később milyen szülők és házastársak válnak, szinte kizárólag saját szüleik adják a mintát. Honnan is venné a példát, ha nem saját családjá életéből, közvetlen tapasztalataiból?

Mindezzel csak azt szerettem volna érzékeltetni, hogy milyen óriási jelentősége van minden gyerek életében annak, hogy milyen családi környezetben nő fel; mennyi gondoskodást, szeretetet kap szüleitől, családtagjaitól.

Természetesen vannak más színterei a gyermeknevelésnek a családon kívül, s ezek közül a legfontosabb az iskola. A felnőtté (és nem is akármilyen, de hasznos, értékes emberré) váláshoz szükséges ismeret, tudás nagy részét itt szerzik a gyerekek. A tanításon kívül viszont nekünk szintén feladatunk, hogy neveljünk is.

Napjainkban (sajnos) divattá vált szinte az, hogy a gyermekek nevelésében felmerülő problémák miatt az iskola és a szülők egymást teszik felelőssé. Mindkét félnek vannak indokaik és némi igazság is ezekben. Azt hiszem, azt mindenki elismeri, hogy az iskolában egyetlen pedagógus képtelen

30-40 gyerekkel egyszerre olyan elmélyülten, alaposan foglalkozni, mint ahogyan ezt a szülő megteheti (vagy megtehetné) a saját gyermekeivel.

A szülők ezzel szemben azzal érvelnek leggyakrabban, hogy ők is végzik a saját munkájukat egész nap, pénzt keresnek, hogy el tudják látni a családot, a gyerekeket. Hiszen manapság komoly összegeket kell költeni egy általános iskolás tanuló felszerelésére is, emelkednek az árak stb. A munkából hazatérve este már nincs idő arra, hogy még a gyerekek is foglalkozzanak. Erre ott az iskola.

Valóban, nagy szerepe van az iskolának a nevelésben – de nem *csak* az iskolának. Legalább ilyen nagy feladat hárul a szülői házra is. S azzal, hogy egymásra próbáljuk hárítani a felelősséget, csak ártunk a gyerekeknek. S gondolom, ezt egyikük sem szeretné: sem *Önök*, sem *mi*. Nevelni kell az iskolában is, a családban is. Nem kibúvót keresni, ellenségeskedni, hanem együtt, egymást segítve kiválasztani azokat a módszereket, amelyekkel legjobban elő tudjuk segíteni a gyermek megfelelő fejlődését, tanulását; érzelmi életének és gondolkodásának alakulását.

A mi esetünkben még bonyolultabb a helyzet, hiszen a gyerekek a hét öt napját itt töltik a diákotthonban. Ez nagyobb felelősséget ró ránk, nevelőkre – de Önökre is, kedves szülők.

Nekünk meg kell próbálnunk igazi otthonná varázsolni ezt a diákotthont; egy családdá kovácsolnunk ezt a sokfelől érkezett, sokféle gyermeket. Meg kell kísérelnünk, hogy egy kicsit a szüleiké is váljunk, anyáskodjunk felettük, meghaligassuk és orvosoljuk bajaikat, bármilyen jellegűek azok.

Viszont az Önök felelőssége is nagyobb. Éppen amiatt, hogy ezek a gyerekek a szokásosnál kevesebb időt töltenek otthon, a családjuk körében. Más szülők, akik naponta látják a gyermekeiket, mindennap bizonyíthatják szeretetüket, gondoskodásukat. Mindennap csiszolhatják gyermekeik viselkedését, inthetik őket a jóra. Önöknek két-két és fél napba kell összesűríteniük mindazt a törődést, amit mások egy hétre osztanak el. A hét végén kell olyan érzelmi töltést adniuk a gyerekeknek, amely kitart majd a hét többi napjain is. Az Önök segítsége nélkül a mi munkánk sem hatásos. Amit elkezdünk a héten, azt Önöknek kell otthon megerősíteniük, befejezniük. Így együttműködve biztos, hogy az eredmény nem marad el.

Ezért szeretném most néhány dologban a segítségüket kérni; egy kis útmutatást adni ahhoz, hogyan tudnák a kedves szülők is a gyermekek nevelését még jobban, hatásosabban vezélni.

Az iskolában az a legfontosabb feladatunk, hogy ismeretekre tanítsuk meg a gyerekeket. Azokat az ismereteket, melyek nélkül később, a középiskolában nem tud helytállni a tanuló. Már az első osztályban írni, olvasni és számolni tanulnak, de néha még felső tagozatban is probléma van ezekkel az alapvető készségekkel. Az iskolában a tanárok és mi is itt a diákotthonban igyekszünk minél többet gyakoroltatni őket. Jó lenne azonban, ha otthon is elővonnák a gyerekek egy kis időre az olvasókönyvet, megoldanának néhány számtanfeladatot. Felső tagozatban ugyanis képtelenek lesznek önállóan, gondolkodva tanulni, ha még küszködniük kell az olvasással. Nagyobb gyerekeknek adhatunk mesekönyvet, regényt, folyóiratokat is a kezükbe, hogy azokból olvassák el azt, ami érdekli őket.

Ha már a könyveknél tartunk, hadd szóljak pár szót a tankönyvekről és egyéb felszerelésekről. Sajnos, szinte általános dolog, hogy szeptemberben a könyveket, füzeteket borító nélkül hozzák be a gyerekek, s így azok 1-2 hét alatt tönkremennek. Főleg az alsó tagozatosoké, akik nem tudnak még vigyázni a dolgaira. A maszatos, gyűrött, rongyos szélű füzet és könyv pedig nem esztétikus, és a gyereket sem arra serkenti, hogy örömmel dolgozzon ezekkel.

A tanév folyamán is szükséges a felszerelés állandó ellenőrzése. Eltűnik, elkopik a radír, toll, ceruza; betelik a füzet. Ha a gyerekeknek nincs kellő felszerelésük, az órán nem tudnak dolgozni. Ha pedig nem figyelnek, máris elmaradnak a tananyag elsajátításában. Mi sem tudjuk őket mindennel kisegíteni. Igaz, hogy nem szokták innen az iskolatáskát hazavinni pénteken, de nem árt, ha legalább olyankor, amikor be-bejönnek a kedves szülők, átnézik a gyerekek felszerelését, s otthon is mindig megkérdezzük, mi hiányzik, mit kell pótolni. Ha pedig az iskolában vagy a diákotthonban beírjuk az üzenőfüzetbe, hogy ezt vagy azt szíveskedjenek venni a gyerekeknek, ezt se követelésnek vegyék, hiszen az ő érdekükben tesszük.

Sajnos, ritkán találkozzunk ahhoz, hogy személyesen is megbeszélhessük ezeket a problémákat. Az üzenőfüzet használatra ezen a helyzeten segít valamennyit, hiszen sokszor csak így tudunk kapcsolatot teremteni egymással. Éppen ezért kérjük el otthon mindig a füzetet a gyerekektől, hiszen a legfontosabb dolgokat ebbe beírjuk. S ha Önöknek van kérésük, problémájuk, észrevételük, írják bele azokat nekünk.

Szoktassuk rá arra is a gyereket, hogy az ellenőrző könyvét mindig vigye haza, írassa alá az osztályzatokat és bejegyzéseket. Így Önök is figyelemmel kísérhetik a tanulmányi munkájukat, eredményeiket. Kérdezzék meg őket a heti eseményekről, az iskolában és a diákotthonban történekről. Ha a gyerek látja, hogy szülei elvárják tőle, hogy jól tanuljon, rendszeren viselkedjen, jobban fog igyekezni. Ha viszont szülei közönyét tapasztalja, nem is lesz érdeke, hogy jól tanuljon. Dicsérjük meg őket a jobb teljesítményért – és ha szükséges, büntessünk is, de soha ne veréssel vagy állandó otthoni tanulásra kényszerítéssel. Sokszor már a rosszallás, a dorgálás is hatásos.

Az iskolai szülői értekezleten nagyon jó lehetőség nyílik arra, hogy az osztályfőnököktől is érdeklődjünk a gyerek eredményeiről, esetleg segítséget, tanácsot is kérhetnek tőlük.

Iskolánkban minden hónap első hétfőjén fogadóórát tartanak. Ezen a szaktanárokkal, osztályfőnökökkel egyénileg is elbeszélgethetnek. Kérjük, minél többen éljenek ezzel a lehetőséggel!

Természetesen nemcsak az osztályzatokról, a tanulásról kell beszélgetnünk a gyerekekkel. Jó lenne, ha arra szoktatnánk őket, hogy mindenről őszintén beszámoljanak, elmondják a gondolataikat, tanácsot kérjenek. Mert egy gyereknek is, bármilyen kicsiny, rengeteg problémája van. Próbáljuk megértéssel, türelemmel vezetgetni őket kis életük útvesztőiben; sok-sok jó példát, tanácsot adni nekik.

Beszéljünk nekik saját gondolataikról, munkájukról! Meséljünk a saját gyermekkorunkról! Ezeket szívesen hallgatják, s nagyobb bizalommal fordulnak majd szüleikhez, ha rájönnek, hogy ők is voltak hasonló gondokkal küszködő gyerekek.

A nagyobb gyerekekkel beszélgessünk el arról, hogy milyen munkát, pályát képzelnek el maguknak. Segítsünk nekik abban, hogy reálisan értékeljék önmagukat. Adjunk nekik mi is tanácsot. A gyerekekkel való beszélgetéseinkből az derül ki, hogy kevés segítséget kapnak ez ügyben otthon.

A kisgyermek még feltétel nélkül ragaszkodik szüleikhez; tőlük várnak oltalmat, segítséget. Vigyázzunk arra, hogy ez a szeretet megmaradjon később is, a serdülőkorban is! Ehhez viszont őszinte, bizalmas családi légkört kell teremtenünk.

Hagyomány már, hogy egy-egy ilyen szülői értekezletre készülve az adott témával kapcsolatos kérdéseket tesszünk föl a gyerekeknek. Hallgassuk most meg magnófelvételtől az eddig elhangzottakkal kapcsolatosan az ő véleményüket: hogyan látják ők az otthon és a tanulás jelentőségét!

- Gyerekek! Ti többnyire nem első éve vagytok már itt a diákkotthonban, sikerült beilleszkednetek ebbe a közösségbe. Barátaitek vannak itt, egyikőtöknek sem idegen már ez a hely. Mégis örömmel várjátok a hét végét, a hazautazást. Miért öröm ez számotokra?

„Mert lehet focizni!” - „Látom a családot.” - „Mert jó otthon lenni.” - „Otthon vagyok.” - „Játszom a testvéremmel.” - „Látom a kistestvéremet.” - „Nem kell tanulni.”

- Amikor hazatértek, megkérdezik-e a szüleitek tőletek, hogy mi történt a bétén a diákkotthonban, az iskolában; banyas osztályzatokat kaptatok?

„Nem.” - „Igen.” - „Igen.” - „Igen.” - „Nem.” - „Nem.”

- Ha jó vagy rossz osztályzatot viszel haza, mit szólnak bazzá a szüleid? Meg szoktak-e dicsérni, jutalmazni vagy büntetni ezekért, és hogyan?

„Nem.”

- Egyáltalán semmit nem szólnak?

„Nem.” - „Nekem sem mondanak semmit.” - „Anyukám megdicsér, ha jó jegyet kapok; ha pedig rosszat, akkor megbüntet.” - „Ha rossz jegyet kapok, úgy büntetnek meg, hogy amilyen könyvet bazaviszek, abból tanulni kell. Ha pedig jó jegyet kapok, akkor megdicsérnek.”

- Otthon előveszitek-e magatoktól a tankönyveket, füzeteket, és tanultok-e a hét végén?

„Nem.” - „Nem, mert nem szoktam bazavinni a könyveket.” - „Nem szoktam.” - „Szoktam, de csak ritkán.” - „Ha valami bepótolnivalóm van, akkor bazaviszem, és otthon megtanulom.”

- A születeik ellenőrzik-e a tanszereiteket, a könyveket és a füzetek állapotát?

„Nem, mert kollégista vagyok.”

- Nem viszed baza, emiatt?

„Haza szoktam vinni, de rendben vannak a könyveim.” - „Ellenőrzik.” - „Nekem nem.” - „Nem.” - „Nem, mert nem viszem baza a táskámat.”

- Szoktatok-e a születekkel egyébről is beszélgetni otthon? Mesélnek-e nektek a gondolataikról, a munkájukról?

„Nekem igen.” - „Arról, hogy sok pénzt keres.” - „Nálam másról sem beszélnek, csak a munkáról.” - „Hogy messze dolgozik anyukám.” - „Mesél arról, hogy a csirketelepen dolgozik.” - „Sok dolga van.” - „Hogy sok vonatot kell kitakarítania.”

- Volt-e már arról szó (főleg a felső tagozatosoktól kérdezem ezt), hogy ti mit szeretnétek majd felnőtt korotokban csinálni, milyen pályához van kedvetek? Kértek és kaptatok-e valamilyen tanácsot ezzel kapcsolatban a születeitől?

„En még nem kaptam.” - „En kaptam: hogy orvos legyek, de nem akarok elmenni, mert sokat kell tanulni.” - „Még nem kaptam.” - „Nekem már adtak, de egy se tetszett.” - „Nekem nem adtak, de én már eldöntöttem, mi akarok lenni.”

A szülők munkájáról, a pályaválasztásról való beszélgetések arra a tapasztalatra juttatják a gyerekeket, hogy a munkára szükség van, és egyszer nekik is dolgozniuk kell majd. Természetesen, ez csak akkor igaz, ha szüleik is megbecsülik, szeretik a munkát. Ha viszont a gyerek azt hallja, hogy a munka csak szükséges rossz, amellyel pénzt lehet keresni, akkor benne is hasonló értékrend alakul ki.

Napjainkban (sajnos) sok szülő a beszélgetés, törődés helyett azzal próbálja a nevelés gondját megoldani, hogy elhalmozza gyermekét anyagi javakkal. Úgy érzi, ha a gyermeknek mindene megvan, ő már teljesítette szülői kötelességét. Csak akkor dőbben rá tévedésére, amikor gyermeke a család közössége helyett más közösségekben keres törődést, baráti hangot.

Ehelyett próbáljuk azt tudatosítani gyermekeinkben, hogy a pénzt, a javakat fáradtságos munkával lehet megkeresni, ezért meg kell becsülni. Szoktassuk őket otthon is munkavégzésre. A nekik tetsző, hasznos munkát örömmel végzik. Már első osztályos koruktól tanulnak tüvel, cérnával, szerszá-

mokkal bálni. Diákotthonunk parkját ők is segítenek rendben tartani: gyomlálnak, virágot ültetnek, ősszel összegereblyézlik, elseprik a száraz faleveleket. Ne féljünk tehát otthon sem házi munkát rájuk bízni. Arra azonban ügyeljünk, hogy az erejük ne haladjon meg.

Ha már az otthoni tevékenységről beszélünk, hadd szóljak pár szót a pihenésről, szórakozásról is. Itt a diákotthonban meghatározott napirend szerint élnek a gyerekek. Úgy próbáljuk beosztani időjüket, ahogyan az számukra a legjobb, legegészségesebb. Jó lenne, ha ugyanezt megkövetelnék otthon Önök is. A hét vége persze elsősorban pihenésre, a családdal való együttlétre kell. De ezen belül jusson idő játékra, művelődésre, alvásra is. Sokszor azoknak az éjszakai filmeknek a tartalmát mesélik egymásnak szélteben-hósszában a gyerekek, amelyet esetleg mi nem is bírtunk ébren kivárni. Azon kívül, hogy tartalmilag sem nekik való, ez felborítja a megszokott életritmusukat is: az éjszakázástól álmosak, fáradtak lesznek. Ennek következtében az órán képtelenek figyelni. Arra is volt már példa, hogy a hétfő délutáni tanulás közben elaludtak.

Itt igyekszünk arra nevelni a gyerekeket, hogy kicsi koruktól kezdve figyeljenek a nagyvilág eseményeire, koruknak megfelelően tájékozottak legyenek, hallgassák a rádió és a Tv-híradó híreit. Az osztályfőnöki órákon is mindig megbeszéljük az aktuális politikai híreket, házi feladatként gyakran végeznek gyűjtőmunkát. Próbáljanak ilyesmiről is beszélgetni velük otthon, megmagyarázni a számukra még érthetetlen eseményeket, politikai napilapok olvasására serkenteni őket!

Beszéltem már az egészségről; hadd szóljak még annak egy fontos összetevőjéről, a higiéniáról. Minden diákotthonban élő gyerekkel és szüleikkel közöljük a tanév elején, hogy mit kell behozniuk, mire lesz szükségük. Egész hétre való tiszta ruhát, tiszta alsót, tisztálkodási eszközöket szoktunk kérni. Sajnos, nagyon sok problémánk van ezzel. Nem egyszer jönnek be a gyerekek 1 pár zoknival, 1 alsóval egész hétre. Gyakran nincs szappanuk, fogmosó felszerelésük. Sokszor, ha valami elfogy, hetekig kell várni, míg újat hoznak. Ezt úgy próbáljuk kiküszöbölni, hogy ha fogytán van valami, beírjuk az üzenőfüzetbe, hogy szíveskedjenek újat venni. Kérem, tegyenek eleget ezeknek a kéréseknek, hogy gyermekük megfelelően tudjanak tisztálkodni. Ellenőrizték otthon a csomagolást is, segítsenek ebben a gyerekeknek, hogy semmit ne felejtssenek el behozni a diákotthonba hétfőn.

Most pedig hallgassuk újra a gyerekeket!

– Tanév közben kevés ideig vagytok otthon: általában csak a hét végén vagy a téli és tavaszi szünetben. Amikor innen hazamentek, mivel töltitek otthon leggyakrabban az időt?

„Én focizással és játékkal.” – „Segítek anyunak, és elmegyek az apukám munkahelyére.” – „Játsszom és segítek.” – „Játsszom, tv-t nézek és a kistestvéremmel játszom.” – „Segítek és a kistestvéremmel pesztrálom.” – „Apunak meg anyunak segítek.”

– Látom, hogy sokan szoktatok otthon segíteni. Ezt a segítséget kérik tőletek a születek, vagy magatoktól kerestek otthon munkát?

„Egyszer kéri, másszor meg én csinálom magam.” – „Kérik.” – „Van, amikor kéri; van, amikor magam.” – „Magam, de van, amikor kéri is.” – „Ha kéri: csinálom; ha nem kéri, nem csinálom.” – „Van, amikor magam; van, amikor kéri.”

– Általában milyen munkát kérnek tőletek a szülők, mit végeztetek el?

„Mosogatást.” – „Mosogatni, rendet rakni, törölgetni.” – „Takarítani és vizet behozni.” – „Söpörgetést.” – „A veteményesre kell bordani a vizet.” – „Vizet bordják, feltöröljek és sepregessek.” – „El szoktam mosogatni, és teát csinálok a kistestvéremnek.” – „Általában olyan fizikai munkát szoktam segíteni, amit apu egyedül nem bír elvégezni.” – „Elmosogatok, söprögetek és apuéknek csinálok kávét.” – „Kávéfőzés, mosogatás és porszívózás.”

– Pénteken mindig hazaviszitek magatokkal a szennyes ruhákat, és hétfőn tisztán hozzatok viszsza. Ki szokta ezeket otthon kimosni, rendbe tenni?

„Anyu szokta kimosni, és én szoktam rendbe tenni és hajtogatni.” – „Anyu szokta kimosni, s van, amikor anyu teszi rendbe, van, amikor mi.” – „A testvéremmel szoktam kimosni.” – „Anyu szokta kimosni, de én szoktam összehajtogatni, én pakolom össze a ruháimat.” – „Mindent anyukám csinál.”

– Te miért nem segítesz neki?

„Mást szoktam neki segíteni.” – „Anyu kimosza és kivasalja.” – „Anyu mossa ki, de én is segítek neki.” – „A nővérem és anyu szokta kimosni, én pedig összehajtogatom.”

– Anyukátok átnézi-e a felszereléseket, ruháitokat, mielőtt visszajöttök?

„Nekem igen.” – „Nekem is.” – „Igen.” – „Átnézi, ne hogy szakadtan bozzuk el.” – „Igen, átnézi.”

– Segít-e a csomagolásban, vagy magatok végezték ezt?

„Segit.” – „Nekem is.” – „Igen.” – „Magam szoktam elrakni.” – „Segit.”

– Hétfőn, amikor visszajöttök a diákotthonba, születek szoktak-e valamit mondani? Ellát-nak-e tanácsal, intelemmel benneteket, hogy bogyan viselkedjétek, dolgozzatok a héten?

„Kapjak ötöst.” – „Rendes legyen és jegyzetmezett.” – „Jól dolgozzak, és sok ötöst kapjak.” – „Jól tanuljak.” – „Vigyázzak a ruháimra, és tanuljak.” – „Vigyázz magadra, ne hogy valami baj történjen.”

– Más tanácsot a viselkedéssel kapcsolatban kaptok-e tőlük?

„Én nem szoktam.” – „Én sem.” – „Ne legyek rossz.” – „Nekem nem adnak.” – „Nekem szoktak: viselkedjek jól.” – „Nem.” – „Jó legyek.” – „Ne verekedjek.” – „Fogadjak szót a tanároknak.” – Ne verjem a kistestvéreimet.”

– De a kistestvéred nincs itt.

„De ottbón!”

– Értem. De most arról van szó, hogy amikor ide indultok be, akkor szoktak-e mondani valamit?
„Nem.”

Azt hiszem, ezek a válaszok önmagukért beszélnek. Örömmel halljuk, tapasztaljuk, hogy ezek a kérések azért nem feleslegesen hangzanak el. Önök közül sokan (főleg azok, akiknek gyermekeik már több éve idejárnak), meghallgatják, tudomásul veszik kéréseinket, igyekeznek eleget tenni nekik, próbálják segíteni munkánkat.

Sajnos, van azonban néhány szülő, akiket csak ritkán vagy egyáltalán nem látunk. Kérjük Önöket, hogy amennyiben beszélnek velük, próbálják őket meggyőzni arról, hogy gyermekeik érdekében nekik is szükséges lenne néha felkeresniük bennünket. Legalább ezen az évi két szülői értekezleten.

Egy jeles pedagógustól származó, nagyon szép és elgondolgodtató idézettel szeretném zárni ezt a mai értekezletet:

„A gyermek érzékeny, sérülékeny. Nemcsak a betegségek, balesetek, de lelki ártalmak, a szeretet hiánya, a sivárság is nyomot hagy egész életében. A gyermeknek szeretetre, feltétel nélküli szeretetre van szüksége. Ez teszi boldoggá a gyermekkorát, és ragyogja be a felnőtt életét.”

Szeressük hát ezeket a gyerekeket mindnyájan: de okos szeretettel! Ne pénzzel, ajándékokkal, ruhákkal, játékokkal halmozzuk el őket! Ez is kell, de néha nagyobb boldogságot szerez egy szeretetteljes, őszinte családi beszélgetés, egy dicsérő szó vagy fejsimogatás.

S mivel ezen a tavaszi szülői értekezleten immár hagyományosan az anyák napját is tartjuk, hadd köszönjék most gyermekeik is mindazt a gondoskodást, szeretetet, amelyet Önöktől kaptak. Csekély ajándékaik helyett talán mutatósabb lett volna egy szál pénzen vett virág, de mi tudjuk, hogy Önöknek is az a legszebb ajándék, amelyet gyermekeik saját kezükkel, sok-sok munkával készítettek édesanyjuknak. Fogadják ezeket oly szeretettel, amilyen szívvel-lélekkel ők csinálták!

KUNRÁTH SÁNDORNÉ
Jászszentandrás

Fogadóórák és szülői értekezletek

Az a tapasztalatom, hogy különösen a kezdő pedagógusok között akadnak néhányan, akik a szülői értekezlet és a fogadóóra fogalmát nem tudják igazában különválasztani, amiből azután nem egyszer igen kellemetlen következmények is adódhatnak.

A kezdő osztályfőnök néhány osztályszülői értekezlet után egyszercsak észreveszi, hogy azok elnéptelenednek, s a padokat igen foghíjasan töltik be tanítványainak szülei.

Ezután törheti a fejét, vajon mivel riaszthatta el a szülőket, mi lehet az oka, hogy nem tudja érdeklődésüket az iskola, az osztály iránt felkelteni. Kérdésére a szülők ilyenkor kitérő válaszokat adnak, és csak véletlenül tudhatja meg az elnéptelenedés igazi okát.

Mert mi is történt voltaképpen?

Az osztályfőnök összetévesztette a szülői értekezletet a fogadóórával, azaz olyan dolgokról beszélt a szülői értekezleten, amelyek igazában a fogadóóra körébe tartoztak volna. Ebből nyilván az következik, hogy mind a szülői értekezleteknek, mind pedig a fogadóóráknak más a témája.

Az előbbi esetben az osztályfőnöknek olyan dolgokról kell beszélnie, amelyek kivétel nélkül minden szülőt egyformán érdekelnek.